

Narratívák és ideológiák online metanyelvi diskurzusban

Kovács Gábor

PTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola Alkalmazott Nyelvészeti Program

A metanyelv alatt szűkebb értelemben a nyelvről mint rendszerről illetve kommunikációs stratégiákról szóló, többnyire társas keretek között szerveződő, reflexív diskurzus érthető. A magyar nyelv eredetéről szóló tudományos és laikus diskurzusok jól láthatóan megkülönböztethetők a problémafelvetés, a témakijelölés és a propozíciós tartalom legitimációjára vonatkozó eljárások szempontjából. A hasonló reprezentációk létrehozására törekvő praxisokban gyakori a narratíva mint a legitimáció egyik legfontosabb eszköze és az ideologikum egyik hordozója. Tervezett előadásomban forrásaim (online fórumközösség) vizsgálatával arra keresem a választ, hogy hogyan jelenik meg és milyen szerepet kap a megismerés módjaként a narratíva a magyar nyelv eredetével kapcsolatos laikus diskurzusokban.

Vizsgálatom tárgyát elsősorban olyan narratív diskurzusnak tekintem, amely egy társas megismerő tevékenység keretén belül, interszjektív jellegénél fogva ismeretek, attitűdök és ideológiák átadására illetve megkonstruálására alkalmasak. Bár egyértelműen a common sense-nek is tekinthető szociális reprezentációk figyelhetők meg a hasonló szövegekben, de tervezett előadásomnak mégsem célja ezen hiedelemrendszerek leírása vagy tudományos cáfolata. Inkább arra kívánok rámutatni, hogy a diskurzív lépések hogyan konstruálják meg ezeket a reprezentációkat? Megfigyelhetők-e azok a tendenciák, amelyek különböző nyelvi eszközökkel a csoport egyfajta politikai kontextuson belüli kohéziójára vagy identitásalkotásra törekednek?